

Nieuwsbrief

Stedenband

Leiden

-

Toruń

2014 nummer 2, december

Aan het eind van het jaar

In deze laatste nieuwsbrief van het jaar 2014 blikken we vooral terug op het bezoek van bewoners van Leiden en omstreken aan Toruń in oktober. Een aantal enthousiaste reizigers deelt in deze nieuwsbrief graag hun ervaring met u. Verder kunt u een verslag lezen van de jaarlijkse ontmoetingsavond, waar Karijn Nijhoff een presentatie hield naar aanleiding van haar boekje 'Veel stemmen, een ander geluid. Poolse migranten in Den Haag'.

Wij wensen u veel leesplezier.

De redactie

Muurschildering Gdańsk
Foto: Jan Oldenburger

Inhoudsopgave

Contact met de homobeweging van Toruń	2
Met de herfstreis de Weichsel langs . . .	3
Topaz afvaardiging op bezoek bij zorginstelling ZPO	5
TORUŃ: 'n bólwerk van een stad!	6
Polenhotel in Leiderdorp, geslaagde Polen in Den Haag	10

Redactie, bestuur en werkgroepleden van de Stichting Stedenband Leiden-Toruń wensen u

Fijne Kerstdagen en een voorspoedig 2015

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i szczęśliwego Nowego Roku

Contact met de homobeweging van Toruń

Sinds een aantal jaren bestaat in Toruń de homo-organisatie 'Pracownia Różnorodności' (SPR). Via Frans Cornelisse hoorden wij dat deze organisatie met ons in contact wilde komen. Wij (Peter en echtgenoot, allebei 60+) zijn op bezoek geweest in Toruń tijdens de oktoberreis. Het is helaas niet gelukt wat jongere mensen van COC Leiden of COC Haaglanden mee te krijgen. Jonge mensen hebben het nu eenmaal druk met studie of werk.

We hebben een gesprek gehad met enkele vertegenwoordigers van SPR: een jongeman, genaamd Przemek en een jonge vrouw (waarvan de naam mij helaas is ontschoten), beiden actief in de SPR Toruń. Ze lieten ons het kantoor van de SPR zien, dat in het poortgebouw Podmurna is gevestigd. De jongeman vertelde dat de ruimte zo klein was, dat ze er geen activiteiten konden organiseren. Daarom hadden ze de huur opgezegd. Hij was verder nogal sceptisch over wat wij als vertegenwoordigers van de Leidse homobeweging hun te bieden hadden. Natuurlijk zitten zij in een andere 'ontwikkelingsfase' dan de Nederlandse homobeweging, maar dat betekent niet dat wij met onze ervaringen de Polen niet zouden kunnen inspireren en ondersteunen. Ik ben drie keer eerder met dit doel in Toruń geweest en heb daar andere herinneringen aan overgehouden. Ik denk dat we deze Przemek niet als representatief kunnen beschouwen en wil ervoor zorgen dat we geïnteresseerde Poolse homo's en lesbo's bij het bezoek van de delegatie uit Toruń (3 tot en met 5 juni 2015) op passende manier kunnen ontvangen en ervaringen met hen uitwisselen. Ik heb zelf (met meer dan 40 jaar ervaring op dit terrein) gemerkt hoe belangrijk contact en aanmoediging kunnen zijn voor je zelfvertrouwen en het opbouwen van een organisatie die opkomt voor de rechten van seksuele minderheden.

Peter van Eeten

Nieuwsbrief Stedenband Leiden-Toruń 2014, nr 2, december

Colofon

Redactie: Greet Dusseldorp, Aggie van der Hoek, Gerard J. Telkamp
Opmaak: Aggie van der Hoek

Website: <http://home.kpn.nl/leiden-torun/>
Facebook: [Twincityorganisation Leiden-Torun](https://www.facebook.com/Twincityorganisation-Leiden-Torun)
Twitter: @LeidenTorun

Stedenbandwerkgroep Leiden – Toruń

Voorzitter: Frans Cornelisse
Tel: 071- 5763535; E-mail: frans@cornelisse.nu
Secretaris: Carel van Ingen
E-mail: cenrvaningen@casema.nl

Giro: NL66 INGB 0004 8780 29
t.n.v. STG Stedenband Leiden-Toruń

Leiden, december 2014

Met de herfstreis de Weichsel langs . . .

Wijze: Het Dorp

Toruń, als ik dit liedje zing
duik ik in mijn herinnering,
denk aan de jaren van weleer.
De Poolse les was grote lol
dat speelde toen een grote rol.
Wie kreeg er toen geen tong van leer?

Al was ons Pools nog in een staat
van ver onder de middelmaat:
we hadden iets om armoe te bestrijden.
En in die eerste euforie
klonk in die Leidse coterie
de lofzang naar hopelijk betere tijden.

Ach ja, uitdagend was het leven.
Daar denk ik nog voortdurend aan.
De Leidenaar kon toen niet weten,
hoe het Kopernik was vergaan.

Brouwers Tours op d'Lammenschans
bracht ons tot ene vreugdedans,
naar Poznan ging het toen vol gas.
En iedereen kreeg, wat u weet,
wat Poolse les van onze Greet
van nu en hoe het vroeger was.

Wie dwaalde daar Gdańsk in 't rond
alsof er nooit een bus bestond
het noodlot wat toen kon gebeuren.
Met goed te maken chocola
smolt alle togedane schaa.
Hé ju, dan kenne we es lekkur scheuru!

En daar is het dan bijgebleven.
De krotensoeper is helemaal opgegaan.
De Leidenaar had kunnen weten
hoe héérlijk Pools dit kon bestaan!

Is dat bij alle plechtigheid
Niet jaar in jaar uit een geinigheid,
die feestelijke bollen voor de stad?
En Carel maakte frank en vrij
een degelijke speech erbij:
verbondenheid en daar van alles wat.

Gdańsk werd op en top bemind,
begrensd door koude, harde wind.
Men trok al snel ter kerke henen.
Maar als ik alles zingen mog,
sta ik hier morgenochtend nog.
O, lieve gids. Je was mij veel te snel verdwenen.

Hoe ruim is Toruń mij bemeten?
Die vraag laat ik nog jaren staan.
Die Leidenaar is nu geheten
om volgend jaar weer mee te gaan.

Aad Straathof

*Uitstapje naar Gdańsk
Foto's: Jan Oldenburger*

Groep voor pas geopende jeugdherberg annex jongerencentrum

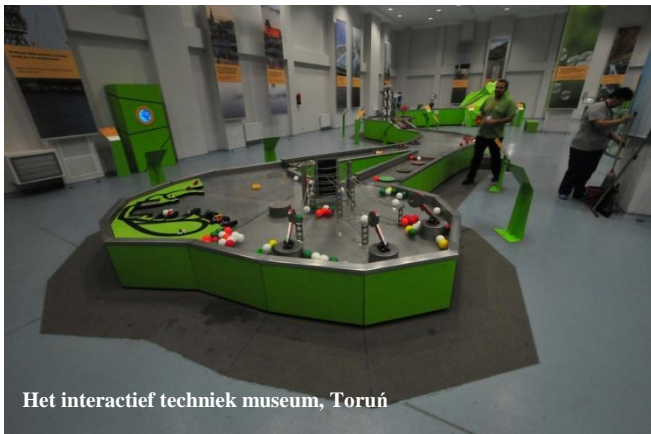
Ontvangst door gemeente Toruń in het jongerencentrum

Carel van Ingen ontvangt een mand met pierniki

Bouke Wartna met de 3-Oktober handschoenen die worden aangeboden

Het interactief techniek museum, Toruń

Amsterdamse gevels in Gdańsk

De Groene poort in Gdańsk
In 1564 gebouwd door Jan Regnier uit Amsterdam

Optreden van jeugdtheaterschool Toruń

Foto's: Jan Oldenburg

Topaz afvaardiging op bezoek bij zorginstelling ZPO

Afgelopen juni hebben medewerkers vanuit de zorginstelling Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy (ZPO) uit Toruń twee locaties van zorg- en verpleegorganisatie Topaz in Leiden bezocht. Als bedankje heeft Topaz een tegenuitnodiging gehad. Merel Tas (TM Haagwijk) Wendy de Groot en Charlotte de Vries (verpleegkundigen niveau 5 en 4 Haagwijk), mochten deze uitnodiging aannemen. Het tegenbezoek werd georganiseerd vanuit de Stedenband die Leiden en Toruń met elkaar hebben.

Dinsdagavond 21 oktober maakt we onze klaar voor een lange busreis richting Toruń. Daar werden op woensdag rond 18:00 uur warm welkom geheten met een heerlijke Poolse maaltijd. We hebben nog een tussenstop gemaakt in Poznań.

De volgende ochtend gingen we op bezoek bij zorginstelling ZPO. Voorafgaand aan het bezoek hadden we mail-contact gehad met het hoofd behandeldienst. Hij haalde ons dan ook op bij het hotel. Vol verwachting, en niet precies wetende wat ons te wachten stond, werden we ontvangen in een prachtige binnentuin. Daar zagen we hoe twee bewoners werden voorgelezen uit een boek door een verzorgende. Wij hadden een leeg zorgdossier, dienstlijst en de weekplanner meegekomen. Na een inleiding hebben we een rondleiding gekregen. Dat was erg indrukwekkend.

Ik geef toe, onbewust dacht ik toch aan arm, grauw en koud. Weinig hulpmiddelen. Maar niks is minder waar. Leuke gekleurde wanden, overal loopbeugels aan de muren, tillift op de gang. En een geavanceerd apparaat

voor revalidatiecliënten. De verzorging was vriendelijk, zeer liefdevol. Het voelde als een warme deken die over je heen werd gelegd. Dit raakte ons enorm.

Na de rondleiding hebben we het nog over diverse dingen gehad, bijvoorbeeld over het zorgdossier, hoe de financiering is geregeld, behandelaars, roostering etc. Helaas veel te kort tijd. Maar wel lang genoeg om in ieder geval onze blik op Polen en de verzorgingshuiszorg compleet te veranderen.

Na dit bezoek hadden we vanuit de Stedenband een officieel etentje en een rondleiding door de stad Toruń. De dag erna hebben we een kort bezoek gebracht aan de stad Gdańsk.

Zaterdagavond 25 oktober om 21:00 uur zaten we moe maar voldaan in de bus voor de terugreis naar Leiden.

Charlotte de Vries

Logeeradressen gezocht

Ook in 2015 komt er weer een bus met 40 inwoners van Toruń op bezoek in Leiden. Zij verblijven van 3 tot 6 juni in onze stad.

Zoals ieder jaar zoeken wij logeeradressen voor deze mensen.

Heeft u ruimte en lijkt het u leuk een of twee mensen gedurende deze periode als gast te hebben, dan kunt u zich aanmelden op een van de volgende adressen:

diny_joxhorst@hotmail.com (Tel. 06-41295428) of

s.schoonhoven@casema.nl (Tel. 06-30421722)

TORUŃ: 'n bólwerk van een stad!

Impressie van een buitenstaander
Bezoek 2014
Stedenband Leiden - Toruń

door Bouke Wartna

- Leiden oktober 2014 – Reeds tientallen jaren vieren we uitgebreid Leidens Ontzet bij Peter & Gerard op de Witte Singel in hun prachtige huis recht tegenover de historische Vlietbrug, alwaar in 1574 de watergeuzen binnenvoeren op hun schuiten met aan boord haring en wittebrood voor de uitgehongerde bevolking van het zojuist ontzette Leiden.

Al vele malen had ik Peter, met wie ik al sinds begin jaren 70 bevriend ben, enthousiast horen verhalen over zijn bezoeken aan de Poolse stad Toruń in het kader van de Stedenband Leiden - Toruń (SLT). Uit hoofde van onze beroepen, Annette als verpleegkundige bij het LUMC en ik als ex-OV-coördinator voor het personeel bij de gemeente Den Haag, raakten wij ook maatschappelijk gezien meer en meer geïnteresseerd in deze Poolse stad. Peter droeg ons voor bij de SLT voor het bezoek van 2014. En zo geschiedde!

Vorbereiding

We zochten info over Toruń in Wikipedia en schaften landkaarten aan. E-mailberichtenverkeer en onze nieuwsgierigheid namen naventant toe. Op 6 oktober volgde er nog een kennismakingsbijeenkomst, waar Carel, Greet en Frans de laatste zaken uit de doeken deden. Thuis dacht ik: welke 3 oktober-attributen zou ik meenemen voor Toruń om cadeau te geven? Het werden enkele paren 3-oktober handschoenen. En voor de representatie het speldje met het wapen van Leiden op de revers van m'n colbert, de bagage gepakt, de reisdocumenten en klaar waren we voor Toruń!

Op weg, dag 1 en 2

Dinsdag 21 oktober 2014, 21:15 uur. Op een tijdstip dat je normaal nog even een uurtje rustig tv kijkt en dan naar bed gaat, betrokken we op die stormachtige avond van de Lammenschansweg met 1100 km voor ons. Spannend: voor het eerst voorbij Berlijn: dat leek voor het gevoel een enorme drempel!

De sfeer in de bus was gelijk enthousiast en sommigen hadden een lekker wijntje meegenomen: werd het voor de behoeftigen onder ons toch nog gezellig. We hadden van busmaatschappij Brouwer twee chauffeurs meegekregen, dus kon er de hele nacht worden doorgereden met kleine stops voor het strekken der benen en sanitaire zaken. Om half 12 al passeerden we de Nederland-Duitse - en zo'n 6 uur later al de Duits-Poolse grens. Die grensovergang stelt niet meer zoveel voor, want je blijft immers binnen de EU.

Woensdag 22 oktober 2014. Van het feit dat we ons in een voormalig Oostblokland bevonden merkte je niet veel, want toen het licht werd, zagen we moderne, goed geasfalteerde snel(tol)wegen met viaducten, fly-overs, blauwe richtingsborden enz. alleen . . . er reed nauwelijks verkeer. Daardoor schoot het flink op en arriveerden we al rond 9:00 uur in Poznań voor een gepland bezoek aan deze Poolse stad. Het was er tamelijk rustig voor de ochtendspits.

Nog half verdoofd van een uiterst 'sobere' nachtrust liepen we naar een verlaten monumentaal marktplein, dat glom in de regen. In een voormalig postkantoor zat nu een café-restaurant en daar dronken we koffie, thee en sommigen bier. Daarna begon een rondleiding met een student die Nederlands zou hebben gestudeerd. Dat verliep bij het eerste monument al niet zo vlot en aangezien er nog vele bezienswaardigheden gedaan moesten worden, haakten we, Peter & Gerard, Annette, Rammelt en schrijver dezes, af. Eigenlijk een schande, maar Peter en Gerard wisten een prachtige oude bierbrouwerij die was verbouwd tot een mooi winkelcentrum. Het was een heel eind, maar bleek de moeite waard. Rode bakstenen fabrieksgebouwen waren met elkaar verbonden door een atrium, met moderne roltrappen naar de winkelgalerijen ,die prachtig warm waren verlicht. Er zaten dure zaken, waarvan ik dacht, kunnen de Polen dat betalen dan? Nou, vast lang niet alle Polen . . .

Om 13:15 uur was het vertrek gepland, maar ontbrak onze geachte medereiziger en fotograaf Jan! Hij had zich vergist en kwam een half uurtje later. Kan gebeuren en het was normaal gesproken ook geen probleem, ware het niet dat we vóór 16.00 uur op de eindbestemming moesten zijn. De chauffeurs mochten volgens de Rijttijdenwet beiden vanaf 16:00 uur niet meer rijden wegens een wettelijk verplichte rusttijd van minimaal 9 uur. Schending van de wet zou komen te staan op een boete van maar liefst € 1.500,- per chauffeur! Registratie van de rijttijden vindt digitaal plaats door een *black-box*. Je kon er dus niet omheen. De tijd die restte om van Poznań naar Toruń te komen werd krap. Het werd spannend, want die rit ging over 2-baanswegen met veel verkeerslichten, wegwerkzaamheden en spoorwegemplacementen. We haalden het maar net. In de consternatie had ik nog wel gauw gezien dat we de stad naderden via een oude lange stalen brug over de Wisła-rivier, een prachtlocatie voor een film over de Tweede Wereldoorlog. In het grauwe weer doemde aan de overkant een zwaar ommuurde middeleeuwse, bijna Bommeliaans aandoende stad op, met stadspoorten, verdedigingstorens, kerktorens, huizen hoog en laag van rode baksteen en dito dakpannen. Eindelijk waren we aangekomen in de Hanzestad TORUŃ: werkelijk 'n bólwerk van een stad!

Toruń, dag 2

Woensdag namiddag 22 oktober 2014. Aankomst in hotel "Pod Czarną Rozą" (De Zwarte Roos). We kregen een prima kamer met lift op de 2^e etage, met zij-zicht op de Wisła-rivier.

Het programma ging gelijk van start, met een warme ontvangst en avondmaaltijd in een studentenhuis even buiten het centrum. De oude stad was niet groot en dus goed beloopbaar. Onze vaste gastvrouw, Jagna Wajda, was deze avond verhinderd, dus werden we verwelkomd door vervangster Barbara Reinke van de werkgroep Toruń. De maaltijd begon met Poolse bietensoep en was verder gevarieerd met warme en koude elementen, bijzonder lekker. Hiermee kwam een einde het programma van deze dag. Eerst dronken we met Gerard en Peter nog even een biertje in de sfeervolle bistro Kuranty, maar na een half uur hadden we het wel gehad en gingen op één oor.

Toruń, dag 3

Donderdag 23 oktober 2014. Goed westers ontbijt met een grote glazen bokaal vol met pierniki-koekjes, welke door Bouke de volgende dagen bepaald niet ongemeoid werd gelaten. Na het ontbijt ging Annette met de leden van de TOPAZ-groep op werkbezoek naar het moderne Verzorgingscentrum ZPO-Toruń (Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy-Toruń), een centrum voor revalidatie op therapeutische basis van patiënten met o.m. Alzheimer en andere neurologische aandoeningen. Dat bleek zeer leerzaam en al ver vooruit op de Nederlandse revalidatiesystematiek. Met behulp van computerprogramma's moesten de patiënten hun bewegingen oefenen en leren beheersen teneinde hun motoriek te verbeteren.

Om half 12 was de officiële ontvangst door het gemeentebestuur in een groot splinternieuw ontmoetingscentrum voor de jeugd in een opgeknapte oude fabriek. Hiervoor moesten we met de bus naar een buitenwijk. Mooi interieur: strak en zakelijk met een hypermoderne receptie, hallen en trappenhuisen naar een immense zolderetage, alwaar, in tegenstelling tot beneden, veel warm licht was, enorme houten balkenconstructies en een prachtige parketvloer. Er stonden gezellige zitjes, eettafels en een biljart. Hier werden we toegesproken door het hoofd Publiciteit van de

gemeente Toruń, omdat de burgemeester zelf verhinderd was wegens een verkiezingscampagne. Zij was elegant en modieus gekleed in een felrode cape die in lengte varieerde. Over en weer werden geschenken uitgewisseld en de secretaris van het SLT, Carel van Ingen, overhandigde haar een mand met bloembollen en de Leidse vlag. Hierna achtte ik het moment zeer geschikt om haar, mede gelet op haar outfit, via Carel de 3-Oktoberhandschoenen aan te bieden. Dat gaf nogal wat hilariteit en toeloop van journalisten en fotografen. Carel legde de betekenis aan haar uit en ze was zeer vereerd. Toen volgde in dezelfde ruimte nog een ontspannen samenzijn met een warme lunch.

Bij de ontvangst hoorde nog een hoogtepunt: n.l. bezoek aan een hypermodern, interactief museum voor techniek, waar men zelf zijn kennis kon toetsen aan de wetten der natuur. Slim van de gemeente om zo'n museum vlak naast het jeugd ontmoetingscentrum te zetten. Wellicht een oplossing voor de Leidse Meelfabriek ook met subsidie van de EU? . . . Het werd jammer genoeg een bliksembezoek, want om 3 uur stond er weer een rondleiding op het programma met een gids door de oude stad. Eenmaal terug stond hij ons al op te wachten bij de uitgang van het parkeerterrein. Een spraakwaterval barstte los en naast veel cijferinfo over de stad, vertelde hij dat de bewoners erg spraakzaam waren en dat Toruń maar liefst 5 lokale radiozenders telde. Nou, wat die spraakzaamheid betreft, dat hebben we geweten . . . we werden overspoeld door ontelbare versies aan uitleg en anekdotes. Best knap, alles zo uit het hoofd, maar hij bracht het op een nogal pedante wijze, met (aangeleerd) Oxford-English accent en bijbehorende hetaardappel-keelklank. Dat leidde ontzettend af. En het lag bepaald niet alleen aan het koude weer, dat tijdens de rondleiding de omvang van ons gezelschap met driekwart afnam. Gelukkig dat Els (van Joop) voor degenen die de Engelse taal niet zo machtig waren, de uitleg zowat simultaan vertaalde, waardoor het nog een beetje was op te brengen.

Van 6 tot 7 uur volgde er nog een cultureel programmaonderdeel: een optreden in een klein theater (MDK) van een stel jonge enthousiaste toneelspelers, die de voorstelling "Dromen" op muziek uitvoerden. Verdraaid artistiek en goed gedaan voor een volle zaal met meelevend publiek. Na dit optreden kon iedereen op eigen gelegenheid ergens gaan eten in de stad. Met Remmelt, Els & Joop hebben we na dit optreden heerlijk genoten van heerlijke Poolse gerechten, weer in de sfeervolle Kuranty-bistro. Daarna bijtijds naar bed, want we moesten de volgende dag vroeg op voor een reis naar en bezoek aan de havenstad Gdańsk.

Gdańsk, dag 4

Vrijdag 24 oktober 2014. Om half 7 op, want de bus vertrok al om kwart over 8. We kregen lunchpakketten mee. Bij het verlaten van Toruń zagen we grote buitenwijken met brede lanen, voorzien van goede infrastructuur: trams, bussen en fietspaden.

We reden weer 140 km lang over prachtige tolsnelwegen met nauwelijks verkeer. Het weer knapte onderweg op, de zon brak door en na 1½ uur arriveerden we in Gdańsk met stralend weer. We hadden tot kwart over 3 uur de tijd. Carel had onderweg al uitgelegd dat Gdańsk ook een Hanzestad was, zoals bijv. Deventer en Zwolle. Toen we de oude stad te voet naderden, was duidelijk te zien dat Hollandse en Vlaamse bouwmeesters hun sporen hier hadden achtergelaten: een indrukwekkend havenfront van takels, torens, klok-, trap- en tuitgevels schitterde ons in de volle zon tegemoet met erboven een strakblauwe lucht!

Gdańsk (Danzig) was aan het einde WO II helemaal plat gebombardeerd door de Russen, maar de gevels zijn grotendeels teruggebouwd met betonnen nieuwbouw erachter. Enkele gebouwen, zoals het stadhuis, zijn kennelijk gespaard gebleven en het interieur is gerestaureerd in de oorspronkelijke stijl. Ook plafond- en muurschilderingen, veelal van Vlaamse meesters, o.a. van Isaac Vandeblocke, zijn bewaard gebleven. Aan de buitenkant viel vooral de klokkentoren op. Opgetrokken in een stijl die we kennen van veel Hollandse en Vlaamse steden. Ook in deze stad was een rondleiding met een gids, een aardige dame die ook weer net even iets te lang van stof was. We haakten af, aten met Rammelt ergens nog wat en moesten toen terug naar de bus.

Peter en Gerard waren op eigen gelegenheid naar de tentoonstelling "Road to Freedom" gegaan op de voormalige Leninwerf, bekend van de roerige tijden begin jaren 80. Lech Walesa/Solidariteit, Gorbatsjov/perestrojka en glasnost.

Hervormingen, die uiteindelijk leidden tot de val van het communisme en de Berlijnse muur eind jaren 80, nu alweer 25 jaar geleden. Peter en Gerard kwamen er zeer onder indruk vandaan.

Om kwart over 3 vertrokken we weer naar Toruń, alwaar we rond 5 uur arriveerden. De rest van de dag was vrij te besteden. We gingen natuurlijk aan de borrel bij de Kuranty, maar aan de dis deze keer in de tonnenherberg Jan Olbracht.

Toruń, 5^e (laatste dag)

Zaterdag 25 oktober 2014. Het zou een lange dag (en nacht) worden met de terugreis naar Nederland. Iedereen moest voor 11 uur uitchecken, dus eerst onze koffers inpakken. De chauffeurs waren bereid om tussen 10 en 11 bij de bus op het parkeerterrein te blijven om de bagage alvast in te nemen, hadden we daar verder geen omkijken meer naar. We hadden toen verder de hele zaterdag tot de slotmaaltijd om 6 uur in het Poortgebouw voor onszelf. Bekeken de stad nu in eigen tempo, kochten wat souvenirs en lekkernijen.

Op een gegeven moment - we liepen in het andere eind van de Ulica Podmurna - zagen we een verbazingwekkend mooi levensgroot bronzen standbeeld dat onze aandacht trok. Het was van een dame aan een tafeltje, dat stond voor een prachtige roodstenen gevel. Bij het naderbij komen viel te lezen dat het hier ging om prof. dr. Elżbieta Zawacka, 1909-2009. Ze was verzetsstrijdster, zowel tegen de nazi's als later tegen de communisten. Elke week worden bij haar verse bloemen gelegd, verklaarde een vriendelijke voorbijgangster in het Engels. Typerende reactie van haar en beslist representatief voor het algemeen gedrag van de sympathieke bevolking van Toruń.

In een oude ambachtswinkel voor gebrandschilderd glas en glas-in-loodramen, gevonden op advies van de (humorvolle) Tiny en Leny, kochten we een prachtig gebrandschilderd glas-in-loodraam met de beschermengel van Toruń, dat prima paste in ons oude Leidse huis uit de 17^e eeuw. Zo rond een uur of 2 kregen we het koud en hadden we trek in iets warmes. En waarom weer niet in onze Kuranty?! Even later kwamen toevallig ook Peter en Gerard het etablissement binnen en gebruikten we gezamenlijk de lunch, een typisch Pools gerecht: een hardgebakken rond brood gevuld met aardappelsoep: heerlijk! We bleven de hele middag in de Kuranty en smeedden het plan 's-avonds bij het afscheidsmaal het Leids volkslied "Leiden stad van mijn hart" te zingen. Dat kon niet misgaan met al die Leidenaren. Met Wi-Fi vonden we de hele tekst op het Internet. Annette, Peter en Gerard zetten die in hun tablet en ik schreef hem . . . ja, gewoon in een notitieboekje(!)

In het Poortgebouw troffen we op een enorme tafel een 'schilderij' van een buffet aan: feestelijk en zo gevarieerd. Jan had de naam TORUŃ in chocoladeletters uit zijn rugzak opgegraven en erbij gelegd: erg origineel! We aten en we dronken, de wijn vloeide rijklijk uit de grote 5-literdozen en genoten met elkaar. Zo werden het nog een paar enthousiaste uren, waarin nog het nodige werd opgevoerd. Aad Straathof had nog een loflied geschreven op het verloop van ons bezoek en op de goede organisatie. Ook het Leids volkslied lukte en iedereen zong het mee uit volle borst, zelfs zonder Wim de Ru. We overhandigden de 3-Oktoberhandschoenen aan onze gastvrouw Jagna, die ze breed lachend in ontvangst nam. Zo kwamen we langzaam maar zeker aan het tijdstip van vertrek, terug naar Nederland. Dat viel zwaar, maar toch vrolijk namen we met weemoed afscheid van de organisatoren van Leidens zusterstad Toruń, die van ons bezoek werkelijk iets bijzonders hebben weten te maken.

Terug naar Nederland, 5^e en 6^e dag

Zaterdagavond 25 oktober 2014. Rond een uur of 8 stapten we in de bus voor lange reis terug naar Nederland. Eerste uren nog flink jolig door alle drankjes, maar weldra sukkelde (bijna) iedereen in. De reis verliep verder rustig en voorspoedig. Hetzelfde eigenlijk als de heenreis, maar dan omgekeerd. En voor we het beseften, stonden we op zondagmorgen om 6 uur 's morgens al aan de Nederlandse grens. Onze klokken moesten een uur terug, want het was in Nederland inmiddels wintertijd. Rond 10 uur arriveerden we weer bij de Petruskerk aan de Lammenschansweg. Voldaan en met vele ervaringen rijker namen we afscheid van elkaar en wellicht gaan we het volgend jaar weer.

Slotwoord

Toruń is een stad met fijne mensen: vriendelijk, ontwikkeld, gastvrij en beslist representatief. Alles is schoon, verzorgd en mooi aangelegd. Er zijn fietspaden en er is een uitgebreid netwerk van openbaar vervoer. Het viel op dat het openbaar vervoer zowel met oud als met modern materieel rijdt: goed om te zien dat het oude behouden blijft en dus niet wordt vernietigd, iets wat in West-Europa zo gemakkelijk wel wordt gedaan. Alle lof voor de gemeente Toruń en haar inwoners!

Ook het reizen met de groep is ons goed bevallen. We hebben met elkaar genoten. Vroeger nooit kunnen bedenken dat een groepsgevoel zo positief kon uitpakken. Het bezoek met de SLT-groep aan Toruń vonden wij zeer leerzaam en geslaagd!

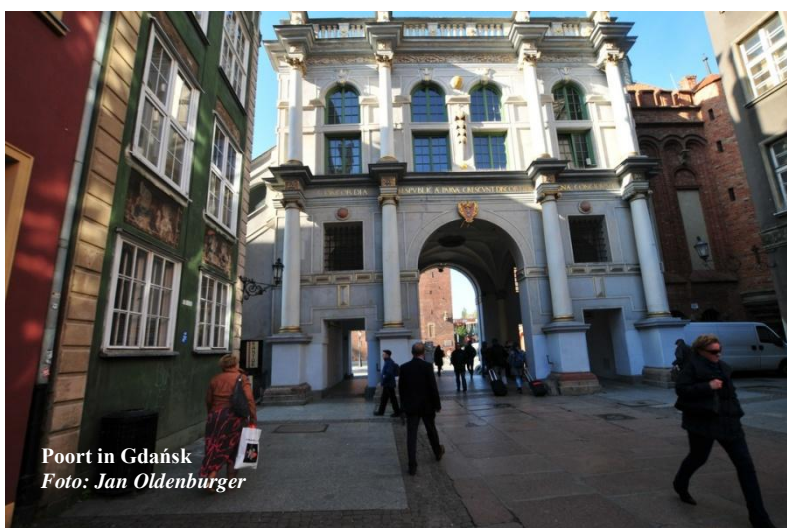
Veel dank aan:

de organisatie van de stichting Stedenband Leiden - Toruń, aan Carel en Greet in het bijzonder en aan allen die ook op de achtergrond hun steentje bij hebben gedragen aan dit bijzondere bezoek.

V.l.n.r. Gerard, Rammelt, Annette, Bouke en Peter

Foto's: Bouke Wartna

*Poort in Gdańsk
Foto: Jan Oldenburger*

Polenhotel in Leiderdorp, geslaagde Polen in Den Haag

Onder de kop “Polenhotel in Leiderdorp” berichtte zowel Leidsch Dagblad als teletekst van TV West kort geleden over de aanstaande verbouwing van het voormalig Ibis-Hotel in Leiderdorp tot huisvesting voor 68 arbeidsmigranten uit Midden-Europa: Polen en Hongaren. Dit in opdracht van enkele gespecialiseerde uitzend- en arbeidsbemiddelingsbureaus. Ik vind zo’n kop nogal typerend voor de manier waarop in de Nederlandse samenleving en media wordt aangekeken tegen de komst van hardwerkende werknemers uit bevriende lidstaten van de Europese Unie. Zo’n tweelettergrepig voorvoegsel is natuurlijk makkelijk, maar we hebben het toch ook niet over een Nederlandershotel of een Nederlanderscamping. In ieder geval, gaat het bericht verder, komt er een informatiebijeenkomst voor de buurt. Dat is natuurlijk een hele geruststelling.

Over de vestiging van Polen in Nederland, in het bijzonder in Den Haag, ging de lezing van Karijn Nijhoff op de jaarlijkse ontmoetingsavond van de Stichting Stedenband Leiden-Toruń op zaterdagavond 8 november. Karijn Nijhoff is verbonden aan de Haagse Hogeschool, lectoraat Grootstedelijke Ontwikkeling. Zij gaf haar presentatie naar aanleiding van haar boekje *Vele stemmen, een ander geluid. Poolse migranten in Den Haag*. Dit rapport is gebaseerd op haar eigen onderzoek naar een netwerk van Poolse migranten. Dit komt in het algemeen deel 1 aan de orde. Daarnaast bestaat het thematisch deel 2 van de publicatie uit samenvattingen van afstudeeronderzoeken uit 2009-2012 van Studenten Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van de Haagse Hogeschool. Die onderzoeken zijn op hun beurt tot stand gekomen met gegevens die interviews van de studenten met Haagse Polen opleverden.

De Poolse migratie naar Nederland is in de loop van de jaren flink toegenomen, van 1.884 in 2000 tot 18.937 in 2011. Wat vaak vergeten wordt in de discussie is dat veel Polen ook weer teruggaan. De netto cijfers over deze jaren (het migratiesaldo) zijn 1.286, respectievelijk 14.074. In Den Haag wonen nu zo’n 25.000 Polen, vijf procent van de Haagse bevolking, dus een op twintig.

Overigens begon mw Nijhoff haar inleiding met de constatering dat er langzamerhand heel veel onderzoek is gedaan naar de positie van Polen in Nederland, maar dat de houding van de ontvangende, Nederlandse samenleving eigenlijk heel weinig of niet is onderzocht. De hoofdauteur is op een bijzondere manier betrokken bij het onderzoeksproject, dat zich richtte op Polen in de Haagse wijk Segbroek, waarvan haar buurt Valkenboskwartier deel uitmaakt: “Veel van mijn burens zijn Pools, ons keukenplafond lekt niet meer dank zij de vriend van de zus van de Poolse onderbuurvrouw.”

Mw Nijhoff heeft gebruik gemaakt van een schema dat uitgaat van een sterke dan wel zwakke binding aan het land van bestemming (Nederland), respectievelijk aan het thuisland (Polen). Afhankelijk van de combinatie van het een of het ander zijn er vier soorten migratiepatronen. In bijvoorbeeld een situatie van seizoensmigratie hebben we te maken met een zwakke binding met het land van bestemming maar een sterke binding met het thuisland (men gaat voortdurend terug). Bij vestigingsmigratie is sprake van een sterke binding met het bestemmingsland en zwakke binding met het

thuisland (men is gemotiveerd om te blijven). Is zowel van sterke binding met het thuisland als met het vestigingsland sprake, dan spreekt men van transnationale migratie of bi-nationale, dus tweezijdige oriëntatie; je zou kunnen zeggen een [post-]moderne dubbele binding. Ten slotte heb je degenen met weinig binding aan het “nieuwe” land, maar ook niet erg veel contacten met het herkomstland; je zou kunnen zeggen de min of meer ontwortelde of marginale immigranten. Deze laatste vormen weliswaar de grootste groep (circa een derde), met ook de meeste problemen, waar ook de meeste aandacht naar uitgaat, maar twee derde van “onze” Haagse Polen valt onder de andere categorieën, die hoger opgeleid zijn en vaak of vaker Nederlands willen of kunnen spreken.

Het zijn vooral de twee categorieën “vestigers” en “dubbel-georiënteerden” die in Segbroek wonen en in lezing en rapport aan de orde komen. Zij wonen als stellen samen en in gezinsverband met veelal jonge kinderen. Dit zijn de ge-interviewden.

In de verhalen die verteld werden vallen vier hoofdthema’s te onderkennen: de onverwacht grote rol van het toeval; de speciale rol van de (im)migrant als arbeidsmigrant; de werkelijke of gevoelde afstand tot officiële instanties; en het probleem van de tijdsdruk.

Het belang van toeval. Men is vrijwel zonder uitzondering toevallig in Nederland terechtgekomen. Natuurlijk wilde men geld verdienen, maar allerlei persoonlijke, sociale factoren spelen een belangrijker rol dan het financiële motief. Wat betreft arbeidsmigratie is vaak sprake van een soort promotietraject, van los-vaste uitzendkracht tot mensen met een min of meer gewone baan. Er zijn wel degelijk allerlei vormen van integratie: men betaalt belasting, stuurt zijn kinderen naar school enz. Contacten met Nederlandse instanties verlopen vaak moeilijk of blijven uit door de complexiteit van het Nederlands stelsel en vanwege het feit dat Polen eerst hulp zoeken in eigen omgeving. Voor gezondheidszorg blijkt men vaak wel degelijk verzekerd via de al dan niet malafide werkgever of de nog geldige Poolse verzekering. Helaas zijn of worden veel Nederlandse faciliteiten en initiatieven wegbezuinigd.

Vervolg van pagina 10

De factor tijdgebrek speelt ook in hoge mate. Door verschillend tijdsbeslag (mannen die zware en lange dagen maken, vrouwen die de kinderen verzorgen) spreken vrouwen veelal goed en beter Nederlands ten opzichte van mannen die er geen tijd voor hebben. Juist de stereotype negatieve beelden in de Nederlandse samenleving over die Polen die het minder goed getroffen hebben en soms problemen veroorzaken, maken het bestaan voor de relatief wel geslaagde en “onzichtbare” migranten lastig.

Op de lezing van Karijn Nijhoff volgde nog een veelzijdige discussie met de zaal, waarbij onder meer de negatieve rol van de media en de gebrekkige hulpverlening aan geïmmigreerde Polen aan de orde kwamen.

Het hier besproken rapport valt te downloaden via <http://www.dehaagsehogeschool.nl/lectoraat-gso>

Gerard J. Telkamp

Foto: Website leiden-torun.eu

De groep Half Light heeft in juni opgetreden in 't Praethuys in Leiden.

Klik op onderstaande link voor een impressie van een bezoek van de band aan Amsterdam en Rotterdam

<https://www.youtube.com/watch?v=PMbFaTdPsyA>

Word vriend van de Stichting Stedenband Leiden-Toruń

Met uw steun (€ 25,- per jaar) als vriend van de stichting krijgt u:

- regelmatig informatie via onze uitgebreide online nieuwsbrief
- gratis toegang tot de jaarlijkse ontmoetingsavond
- gratis folders over Toruń
- korting op de busreis in de herfstvakantie naar de historische stad Toruń

Als vriend wordt u tevens geregeld op de hoogte gehouden hoe en waaraan uw donatie wordt besteed. U kunt uw bijdrage overmaken op girorekening NL66 INGB 0004 8780 29 t.n.v. de Stichting Stedenband Leiden - Toruń met vermelding 'donateur'.

Wij zijn een culturele ANBI, waardoor u als particulier 1,25 keer uw bijdrage kunt aftrekken van de belasting. Ondernemingen die onder vennootschapsbelasting vallen mogen dit bedrag 1,5 keer aftrekken in hun aangifte.

Bij voorbaat hartelijk bedankt voor uw steun!

www.leiden-torun.eu